

Wěmáa nukɔntɔn ɔ qeé Pɔlu wláan sé dó Timɔtê ɔ

Xónusóqótê

Wěmáa awe qeé Pɔlu wláan sé dó Timɔtê lé kpó qeé e wláan sé dó Titu kpó ɔ, qeé è dō ná kpláan agun dó ɔ xó wê é qđ. Agun Efézi tɔn ɔ wê Timɔtê dó kpláan hwenu qeé Pɔlu wláan wěmáa xé ɔ sé dó e ɔ (1 Timɔtê 1.3). Timɔtê qđ me qeé wâ Mawuzó xé Pɔlu lé mē bo xodó Pɔlu yî tô mē súsú, dó Mawuzó ɔ wútú (Mesédó 16.1-3 ; 18.5).

Đo wěmáa xé ɔ mē ɔ, Pɔlu ná akónkpínpkan Timɔtê qđ né lídő dō nǔqđqđí mē, né cō úqđé dō nǔkplónmet̄ agɔ lé wú, bo ná nǔkplónme qagbee ɔ. Né ɔ godó ɔ, Pɔlu qđ me qeé è hen ɔ è na sō agunnukɔntó, alđ agunvijikpóntó ɔ ná Timɔtê, bo qđ xó dō qeé nǔqđít̄ lé dó na wâ nǔ dó ɔ wú n'e. Ba vivónníu ɔ, e kplón nǔ i dō qeé e dó na wâ azđ dō, bo na nyí mesentó qagbee ná Klisu ɔ wú.

Đee è mă wěmáa xé ɔ mē dó ɔ qđie :

Pɔlu dō gbe sé dó Timɔtê (1 Timɔtê 1.1-2)

Pɔlu qđ ná Timɔtê qđ né cō úqđé dō nǔkplónme agɔ lé wú, bo ná kplón qagbee ɔ (1 Timɔtê 1.3-11)

Pɔlu qđ xó dō úqđé wú (1 Timɔtê 1.12-20)

Đexîxô kpó walɔ qeé sunnû kpó nyɔnû kpó dó ná dó lé (1 Timɔtê 2.1-15)

Agunnukɔntó lé kpó agunvijikpóntó lé kpó (1 Timɔtê 3.1-16)

Pɔlu kplón nǔ Timɔtê dō azđ útɔn wú (1 Timɔtê 4.1—6.21)

1 Timotê 1
Gbedoname

1 Nyé Pɔlu, qeé nyí mesédó Klisu Jezu tɔn, gbɔn gbedîqê Mawu Hwlëngánts mítɔn, kpó Klisu Jezu qeé nyí nukúnqdíqdó mítɔn kpó mē , ²wê qo wémáa xé ɔ wláan sé dó hi Timotê , vĩ cê vénávéná qô nǔqdîqdó mē ! Fénú, nǔblawükúnáme, fífá Mawu Tó ɔ kpó Klisu Jezu Aklunâ mítɔn kpó tɔn né nô kpó xé wê.

2
Pɔlu qô ná Timotê qô né cós úqdé dó nǔkplónme agɔ lé wú

³ Timotê, nô Efési qî qeé un ko qô ná wê qô có bo wá yî Macedwani ɔ xá. Đó, me qé lé qô flen, bo no kplón nǔ agɔ me lé. Gbë nǔ na é. ⁴Đô ná é qô é né jó tân ma qđ tása lé kpíkpí kpó kúnkân xó qeé má nô vɔ gbedé gé lé kpó dó. Nǔdindɔn ma qđ tása qé wê nǔ né lé nô hen wá, bo nô zón bɔ è má nô kpé nukún dó

tito qeé Mawu blo, bɔ è nɔ nyɔ ε gbɔn nǔdīdī mē ɔ wú ge. ⁵Nǔ dě wútú un zón azɔ né ɔ wê ɔ wê nyí dô xó mítōn lé na zón, bɔ me lé na dô wǎn-yíyí qeé zón ayixa mímé mē ɔ, wǎn-yíyí qeé zón linlin dagbeε mē ɔ, kpó wǎn-yíyí qeé zón nǔdīdī jɔ nǔdīdī mē ɔ kpó. ⁶Me qé lé ko jó ali dagbeε né ɔ dô, bo kpô ná xó má dî xó lé. ⁷É nɔ dô mí nyí sén qeé Mawu dô gbɔn Moyízi ji lé kplón me tó, é má ka mô do ná nǔ qeé é nɔ dô dô ɔ ge ; é má nyɔ nǔ qeé é nɔ dô kplón me lé kpó kándéji kpó ɔ nyî lɔsú ge.

⁸Mí nyɔ ε ganji dɔ sen qé Mawu do gbɔn Moyizi ji le ɔ, nu dagbe we é nyi ; na è blo d'e ji dě e je xe dô ɔ ne. ⁹Mí ka dô na mô nǔ je nǔ qokpo wu : Mawu ma sɔ sen nélé dô ayi dô nujljlɔwatô lé wutu ge ; amɔ, e dô sen nélé ayi na tolivetô lé, gǔfɔntô lé, me dě má nɔ sɔ Mawu ylɔ dô nǔde na ge lé, hwehutô lé, me dě má nɔ dô sisi na Mawu ge lé, alô me dě nɔ dû sû na Mawu sin nǔ lé ɔ, me dě nɔ hu é tɔ bo nɔ hu é nɔ le, mehutô lé. ¹⁰Sen ɔ le dô ayi na me dě nɔ dê afô gblegble dô sunnû kpó nyɔnû kpó gblame lé, sunnû dě nɔ sɔ hă étɔn sunnû dô asî na lé, nyɔnû dě nɔ sɔ hă étɔn nyɔnû dô asu na lé,

³me dě nɔ wle gbetô bb Timatê, ajandotô lé, me dě nɔ xwle nǔ dô ajan ji lé, kpó me dě nɔ wa nǔ bɔ e má nɔ sɔgbe xé nǔkplɔnmɛ nǔgbo ɔ ge lé kpó. ¹¹Wen Dagbe dě nɔ qe gigo Mawu tɔn xlε ɔ me we nǔkplɔnmɛ né ɔ tê. Mawu nyɔnanô ɔ we sɔ Wen Dagbe né ɔ do así na un.

Pɔlu dô kpé na Mawu dô xômènyínyɔ útɔn wútú

¹²Un do kpε na Aklunô mítɔn Klisu Jezu dě na un hlɔnhlɔn ɔ. Dó, e mɔ dɔ mí hen ɔ, mí na qeji do awuye, bo ylɔ un do azɔ útɔn kɔn. ¹³Dayi ɔ, un nɔ nyána nuu d'e wu, un nɔ do ya na me dě dî nǔ n'ε lé, bo nɔ wa adanu. Co ɔ, Mawu ka kú nǔblawû na un. Dó, manywε me we un te hwenénu, bo má ko dî nǔ na Jezu ge. ¹⁴Amɔ, Aklunô mítɔn na un fenu bɔ e tunfla. E na un nǔdīdī kpó wanyiyi dě dô Klisu Jezu me ɔ kpó. ¹⁵Xó nǔgbo dě je xe bɔ e dô na dî nǔ na ɔ qokpo qie : Klisu Jezu wa gbe ɔ me bo na hwlen hwehutô lé gán. Nyε we ka hu hwe hu hwehutô lé bî. ¹⁶Amɔ, né ɔ wutu we Mawu kú nǔblawû na un, bo jódó dɔ Klisu Jezu ne dê akɔndɔnanu útɔn bî xlε gbɔn nyε me dě hu hwe hu

hwemuté lè b'ò ji. Kpɔndewu we e nyi, bɔ e na me dĕ na wa qî nǔ n'ε, bo na mâ gbe mavɔ-mavɔ ɔ yi lé.

¹⁷ *Sûsú kpó gigo kpó na Mawu káká ssɔyi.*

Ú we nyi Axósú mavɔ-mavɔ ɔ, Axósú maku-maku ɔ,

Axósú dĕ nukún má nɔ mɔ ge ɔ,

Mawu dokpo gee dĕ tiin ɔ. Amí !

¹⁸ VĨ ce Timoté, azɔ dĕ un do zɔn we ɔ sɔgbe do xó dĕ gbeyidjɛtá Mawu tɔn lé qɔ do awú we wayi lé ji. xó né lé ne na we akɔnkpinkpan, ná a na fún ahwan jo ahwan ɔ, ¹⁹ kpó nǔdjdí kpó, kpó ayixa dagbe kpó. Me ðele gbe xó dĕ ayixa étɔn nɔ qɔ na é lé se ɔ, bo hen nǔdjdí étɔn bu. ²⁰ Ðò me né lé me ɔ, è na mâ Imene kpó Alesandli kpó. Un jo é do na Awɔvi^N. Né ɔ, é na nywe

⁴ qɔ mí má sɔ do na le nyána nuu dó Mawu wu gbede ge.

Pɔlu qɔ xó dó qexixo dó me tame wu

2 Né ɔ we zɔn bɔ nǔ taji dĕ qɔ un do byɔ mi ɔ we nyi dʒ, mi ne nɔ byɔ nǔ Mawu ; mi nɔ xo qe, mi nɔ savo na Mawu, bo nɔ do kpé n'ε do gbetó le bĩ tame. ² Mi nɔ xo qe na axósú lé kpó me dĕ nyi tɔ ɔ sín gan lé bĩ kpó. Né ɔ, mǐ na mâ fifa bo na vo, do meðe sɔ bla do Mawu wu kpó gbe dagbe zinzán kpó me. ³ Nǔ né ɔ nyɔ, bo sɔgbe do Mawu hw lengantá mítɔn nukún me. ⁴ Mawu jódó dʒ gbetó lé bĩ ne mâ hw lengan, bo na nyɔ nǔgbo ɔ nyi. ⁵ Ðó, Mawu dokpo gee we tiin. Mɔ dokpo ɔ, dɔgboxemetá dokpo gee we tiin do Mawu kpó gbetó

lé kpó cencen. Đögboxemetó né ḡ we nyi Klisu Jezu dĕ nyi gbetó ḡ. ⁶ Ú we sɔ́ úqdé sɔ́ xâ gbe nyi na gbetó lé bĭ. E blo mĕ bo dêxle dĕ hwenu dĕ Mawu sɔ́ dō ayí ḡ, dĕ Mawu jódó na hwlen gbetó lé bĭ. ⁷ Né ḡ wutu we Mawu sɔ́ un xó útɔn jla tó, bo sɔ́ un mesedó útɔn, ná ma kplɔn nǔdîdî xó kpó nǔgbo ḡ kpó me dĕ má nyi Jwifu ge lé. Un ma dō ajan do ge, xó nǔgbo we un dō dɔ́ ḡ.

⁸ Hün, un jódó dō fi dĕbŭ dĕ sunnû lé te ḡ, é ne nɔ́ ze alô do aga, bo nɔ́ xo dĕ kpó ayixa mímé kpó. É ne jo xomesin kpó nǔdindɔn kpó do.

⁹ Un jódó na dĕ na nyɔnû lé lɔsú dĕ é ne nɔ́ sɔ́ nǔ dĕ e je xé dō ḡ. Acɔqidø étɔn ne nɔ́ nɔ́ jlème. É ne ma bla qda gennyii o, é ne má do sikanu le o, é ne ma do jĕ alô avɔ akwa qaxó tɔn lé o. ¹⁰ Amɔ́, nǔ qagbe wiwa ne nyi acɔ dĕ é na nɔ́ dō ḡ, di dĕ nyɔnû dĕ sɔ́ gbetáa bo na dō sisi na Mawu lé nɔ́ blo dō ḡ xa. ¹¹ Nyɔnû lé ne nɔ́ nɔ́ xwii dō nǔkplɔnme hwenu le, bo nɔ́ sɔ́ édĕ hwe bĭ. ¹² Un má na gbe nyɔnû lé dɔ́ é ne kplɔn nǔ me, alô é ne kpâ acê na sunnû lé

ge. É ne nɔ́ xwii. ¹³ **Dò, Adamu** we Mawu da je nukɔn co bo wa da Evu. ¹⁴ Má ka nyi Adamu we dan ble ge, nyɔnû ḡ we jo úqdé do bɔ́ dan ḡ ble ε, bɔ́ e gbâ sen dĕ Mawu do ḡ. ¹⁵ E dō mĕ co, Mawu na hwlen nyɔnû gan gbɔn vijiji útɔn me ; ná e dó vive nǔ dō nǔdîdî me, dō wă̄n-yíyí me, dō gbe mímé zinzan me, bo nɔ́ wa nǔ do jlémê ḡ.

Me dĕ hen ḡ e na nyi agunnukɔntó ḡ

3 Xó nǔgbó dökpró die : Ná meqdé jódó na nyí agunnukɔntó ḡ, azɔ́ qagbeε síñ jodo wê e dō. ² Né ḡ wê zón bɔ́ agunnukɔntó dō na nyí gbetó dĕé wú e má dō na mɔ́ xó dĕ dĕ dō ge ḡ, bɔ́ e na dō asî dökpró gee^N. E dō na nɔ́ wâ nǔ dō jlémê, nǔwiwa útɔn lé dō na nɔ́ só ali, e dō na nyí me dĕé sisí je xé ḡ. E dō na nɔ́ yí jõnô ganji ; bɔ́ e hen ḡ, e na nɔ́ kplɔn nǔ me. ³ Agunnukɔntó má dō na nyí ahannumunô ge, má dō na nyí tâgbanc ge ; amɔ́, e dō na nyí xômë, bo na nyí gbetó

N 3.2 Twinme dĕvo levɔ́ dĕ : E dō na nɔ́ gbeji na asî ḡ.

2.7 2 Timotê 1.11

2.9 1 Piye 3.3

3.2 Titu 1.6-9

¹fifa Timotê² akwá má na je nukon⁶ n'e ge. ⁴E qó na nyí meqdé bo na kpé hwendo útɔn ji ganji ; bo vĩ útɔn lé na nɔ sê tónu ; e na qó acê dô é ji, bɔ é na nɔ sí me ganji. ⁵Đó, ná meqdé má kpewu bo kpé hwendo útɔn lɔsú ji ganji ge ɔ, nă e na wâ qó bo wlebo na agun Mawu tɔn ? ⁶Nε má nyí nǔqit̄ yɔyɔ qé o ; má nyí mɔ ge ɔ, goyiyí na wá hú gǎn ε, bɔ Mawu na wá dá hwε n'e, qđ qeé e dá hwε na Awɔvi qó ɔ xa. ⁷E qó na le nyí me qé, bɔ nǔmađít̄ lé lɔsú na nɔ qê kúnnu ḥagbee n'e. Né ɔ, e má na wá nyí nǔcákô ge ; mɔ dokpó ɔ, má na je awɔvi sín mɔ mē ge.

Agunvijikpɔnt̄ lé

⁸Mɔ dokpó ɔ, Agunvijikpɔnt̄ lé lɔsú qó na nyí me qeé sisí je xé ɔ, bo na nyí nǔgbóđet̄. É má qó na nɔ nû ahan dín ge, é má na nɔ dín akwá búlubúlu ge. ⁹Agunvijikpɔnt̄ lé qó na hen nǔbudo qđ Mawu đêxle gbɔn nǔđid̄ mē ɔ wú kpó ayixa mímē kpó. ¹⁰È ka qó na tēn é kpɔn hwε. Né ɔ godó ɔ, ná è ma mɔ xó qé dô é wú ge ɔ, é hen ɔ, é na wâ Agunvijikpɔnt̄ sín azɔ. ¹¹Mɔ dokpó ɔ, nyɔnû^a Agunvijikpɔnt̄ lɔsú lé qó na nyí me qeé sisí je xé

ɔ, bɔ é má na nɔ qđ me nǔ ge. É qó na nɔ wâ nǔ qó jlěmê, bɔ è na nɔ qó jidiđe dô é wú qđ nǔ bĩ mē. ¹²Agunvijikpɔnt̄ ɔ, así qokpó gee wê e qó na qó. E qó na kpé vĩ útɔn lé kpó hwendo útɔn bĩ kpó ji ganji. ¹³Agunvijikpɔnt̄ qeé nɔ wâ azɔ útɔn ganji ɔ, me lé nɔ wle yěyî n'e. E nɔ qđ nǔđid̄ qeé dô klisu Jezu mē ɔ sín xó kpó jidiđe ḥaxó qé kpó.

Nǔbudo ḥaxó qeé qđ nǔđid̄ mē ɔ

¹⁴Un qđ wemáa xé ɔ wláan sé dô we ɔ, bo ka lîn qđ zaandé diin ɔ, un na wá mɔ we. ¹⁵Diin ɔ, ná un má yă awű qó wá ge ɔ, wémáa xé ɔ na dô qeé è nɔ wâ nǔ qó qđ Mawu sín xwégbe ɔ xya we. Mawu sín xwégbe wê nyí agun Mawu gbët̄ee ɔ tɔn, ú wê nyí dotín, bo nyí gǎnjewú nǔgbó ɔ tɔn. ¹⁶Één, nǔgbó wê, nǔbudo qđ qđ Mawu sînsen mē ɔ dô agba.

*Klisu sɔ gbet̄ sín ninɔmē bo wá
gbe ɔ mē,
Yesinsen qđ e xle qđ hwεjijɔn̄
wê e nyí,
E sɔ úđe dóxya Wensagun lé,
È jla xó útɔn na akâta qeé má
nyí Jwifū ge lé,
Gbet̄ lé qđ nǔ n'e qđ gbe ɔ mē,*

*Mawu só e yî jîxwé dô gigóó
mê.*

Nǔkplonme ago lé

4 Yesinsen dô cédécédé dô azân godô tân lé gbe o, me dèle na le kô zón nûdîdî godó, bo ná jó édé dô na ye meflutó lé, kpó kplon dê zón ye nyananyána de lé kpó. ² É na jó édé dô bô yemenuwató, ajandotó lé na flu é. Yemenuwató, ajandotó né lé má só no nyó nû dâgbeee kpó nû nyananyána kpó nyî ge, dî me deé è só gan zozo fyô ayixa na lé xa. ³ Me né lé no dô sén dô è má dô na dâ asî, alô asú ge, è má dô na dû nûdûdû dèle ge. Cô o, Mawu wê ka dá nûdûdû lé, ná nûdîtô deé nyó nûgbó o nyî lé na no dû, bo na no dô kpé n'e. ⁴ Nû dê Mawu dá o bî wê nyó. Nûdé má tiin bô è na gbé ge ; amô, è dô na yí nû bî kpó kpédidó na Mawu kpó. ⁵ Ðó, Mawuxó o kpó dêxixo kpó no zón, bô nû bî no huzú nû mímé.

Pôlu dô na Timotê dô né nyí mesentó dâgbeee na Klisu Jezu

⁶ Ná a kplon nû né lé noví lé o, a na nyí mesentó dâgbeee Klisu Jezu tân. A na dêxle dô nûdîdî xó lé, kpó nûkplonme nûgbó o kpó

⁷ deé a xodo o wê zón,¹ Timotê dô dô gbigbome. ⁷ Gbè xó má dô táa dë má sâgbe xé nûdîdî ge lé, bo dô gân dô medé só blá dô Mawu wú mê. ⁸ Gândidó agbazáa mêtôn deé mî no dô bo na nô ganji dô lanme o nyó nûgbó ; amô, nû kpedé jáñ wê e nyó na. Medé só blá dô Mawu wú úwô ka nyó na nû lé bî ; dô, e no na mî gânjewú gbe egbe tân, bo no na mî gânjewú gbe deé ja o tân. ⁹ Xó nûgbó o né, bô e je xé dô me bî né yí bî gbídibidí. ¹⁰ Ná mî dô tâgba je bo dô hlînhlîn dô o, nûkûndîdô deé mî só dô Mawu gbetee o ji o wê zón. Ú wê nyí hw lengantó gbetó lé bî tân, dô táji o, me deé dî nû lé.

¹¹ Nû dë a na kplon me lé, bo na zón é dô é ne bló o né. ¹² Má lóon na medé mô dô a nyí dônkpê wútú, bo dô vò na we o. Amô, nyí kpôndewú na nûdîtô lé dô xódfidô mêt, dô zinzán mêt, dô wân-yiyí mêt, dô nûdîdî mêt, kpó gbe mímé zinzán kpó mêt.

¹³ Dô gân bo no xâ Mawuxó o na nûdîtô lé ; no dô awûsyén lanme na me lé, bo no kplon nû é káká yî je hwenu deé un na wá o.

¹⁴ Má dô vò na nûníná gbigbome tân deé dô así we o o ; nûníná né o deé a mô yí hwenu deé gbeyidötó Mawu tân lé dô xó, bo agunmexo lé só alô dô ji we o.

¹⁵ Timatê 4–5 hú né lé bĩ, só hiqé jó na azɔ ɔ ganji. Hwenénu ɔ, me bĩ na mɔ nukɔn-yiyí tɔwe. ¹⁶ Nɔ nukle dó hiqé ji, kpó nǔ dě a qdó kplɔn me lé ɔ kpó ji. Dō gǎn qdó ali né ɔ nūu ; hwenénu ɔ, a na hwlen hiqé gán, bo na hwlen me qdé no qdó tó we lé gán.

Walɔ dě è qdó na qdó sé dó agunví lé ɔ

5 Má gbe nǔ ná súnnû dě ko nyí mexo ɔ kpó gbe syénsyén kpó o ; amɔ, kplón nǔ i qdī qdé a hen ɔ, a na kplón nǔ atówe qdó ɔ xá. Só dɔnkprévu lé qdó anɔweví súnnû lé tēnme. ² Só nyɔnû qdé ko nyí mexo lé qdó anɔwe tēnme, bo só ahwlivu lé qdó anɔwevi nyɔnû lé tēnme, kpó ayixa mímé kpó. ³ Wlě yéyî ná asúkúsî lé, asúkúsî qdé má qdó alɔgɔtɔ ge lé. ⁴ Ná asúkúsî qdé qdó vî, alɔ vîvu ɔ, é né no qdê nûdító sín afɔ sé dó me étɔn lé hwɛ. Ná é bló mɔ ɔ, axɔ qdé é qdû dó me étɔn lé ɔ né é qdó sú né. Đó, nǔ qdé no nyɔ Mawu nukúnmê ɔ né. ⁵ Asúkúsî qdé má qdó alɔgɔtɔ qdé ge, bo qdô ú dɔkpó gee ɔ no só nukúnqdító útɔn qdó Mawu ji. E no dó gǎn, bo no xô qdè zǎn kpó klé kpó, bo no byɔ nǔ Mawu.

⁸ ⁶ Amɔ, asúkúsî dě jó úqdé dó ná viví gbe mêtɔn lé ɔ, e qdô gbe, có bo ko kú. ⁷ Nǔ dě a na zón qdô asúkúsî lé né bló lé né. Né ɔ, è má na mɔ xó qdè qdô dó é wú ge. ⁸ Ná meqdé má kpé nukún dó me útɔn lé wú ge, qdô táji ɔ, me qdé qdô hwendo útɔn me lé wú ge ɔ, me né ɔ ko jó nûdqiditɔ dó, bo nyána hú nûmadítɔ lé. ⁹ Có na è na wláan asúkúsî qdé sín nyikɔ dó asúkúsî lé wémáa mêtɔn, e qdô na qdô xwê bɔ e na békón xwê kânqé-koo (60). Asú dɔkpó gee wê e na ko dâ kpón. ¹⁰ È dø na qdê kûnnû d'e wú qdô e no wâ qagbees. È dø na qdô d'e wú qdô e hen vî útɔn lé ganji, e no yi jõnɔ, e no klé afɔ ná nûdítɔ lé, e no gó alɔ ná me qdé qdô awûvè sê lé, e no wâ qagbees . ¹¹ Amɔ, má wláan asúkúsî qdé má ko nyí mexo ge lé sín nyikɔ dó asúkúsî lé wémáa mêtɔn o. Đó, hwenu qdé asú dida no wá je é jódó ji ɔ, é no jó Klisu dó. ¹² Gbɔn mɔ ɔ, é no je hwedida Mawu tɔn mêtɔn. Đó, é má sô nô gbeji ná akpâ nukontɔn qdé é dø ná Klisu ɔ ge. ¹³ Mɔ dɔkpó ɔ, é má no wâ nûdqiditɔ ge, bo no fɔn bo no qdó dán gbɔn xwé lé gbe xwé lé gbe ɔ. E má nyí nûdqémawatɔ kéké wê é nyí ge ; amɔ, é no lé qdô me xó, bo no dó nuu xó bĩ

mê, bo nō qđ xó dě má kân é ge ɔ. ¹⁴Né ɔ wútú wê un jódó qđ asúkúsí qđé má ko nyí mexo ge lé né da asú, bo ji vĩ, bo wlébo ná hwendo étɔn. Né ɔ, kentó má na m̄ ali bo qđ xó nyananyána qđé dō m̄ wú ge. ¹⁵Đó, asúkúsí qđé ko jó ali qagbee ɔ dō, bo xodo Awövi. ¹⁶Ná nyɔnū nǚđít̄ qđé qđ asúkúsí qđ hennu útɔn mē ɔ, nē nō gó alɔ ná é, bo má jó é dō nyí kâ ji ná agun ɔ o. Hwenénu ɔ, agun ɔ na m̄ tēn, bo gó alɔ ná asúkúsí qđé má qđ alɔgɔt̄ ge lé.

¹⁷Agunmexo qđé nō kpláan agun ganji lé ɔ, è qđ na qđ sisí ná é, bo na le sú azɔkwá é ; qđ táji ɔ, è qđ na bló m̄ ná me qđé nō je tágba dō Mawuxóđidđ kpó nǚkplónme kpó wú lé. ¹⁸Đó, è wláan dō Mawuxó ɔ mē qđ : "È má qđ na blá nuu ná nyibü qđé do ajinukún só kpó afđ kpó ɔ ge" ; è le wláan qđ : "Azđwatđ qđé do azđ wâ ɔ, è qđ na sú axđ útɔn ε" . ¹⁹Ná è dō hwe agunmexo qđ ɔ, me awe alɔ me atóon wê na qđ kúnnuu qđ nǚgbó wê, hwe có a na yí gbe ná. ²⁰Ná međé je hwe mē ɔ, gbë nǚ n'e qđ me lé b̄

⁹nukɔn ; né ɔ, me qđé ^{kTimat̄} 5-6 b̄. ²¹Un qđ ná we vénávéná qđ Mawu nukɔn, qđ Klisu Jezu nukɔn, kpó wensagun qđé Mawu cán lé kpó nukɔn qđ hi ne nyí sén né lé, bo má nô međé ji o, bo má cán me mē o. ²²Má hwlendo bo sô alɔ dō međé ji o^b, má ka qđ alɔ dō međé sín hwe mē o. Hi lɔsú ɔ, hen hiđe dō mímé ji. ²³Đó xomezɔn qđé a nō yáwü je wútú ɔ, gbɔ sín kédé nu ɔ ; amɔ, nō nu vénen kpéđe kpéđe. ²⁴Me qđé tiin, bɔ hwe qđé é hu ɔ, è ko nō m̄ ganna-ganna có bo nō qđ hwe étɔn. Amɔ, me qđé tɔn ɔ, nukɔnme wê è nō wá nyó ε tê. ²⁵Mđ qokpó ɔ, nǚ qagbeewiwa nyí nǚ bɔ è nō m̄ ganna-ganna ; bɔ qđé è má qđ m̄ diin ge lé lɔsú má na gɔn ma wá tɔn je wexô ge.

6 Me qđé nyí kannumɔ lé né qđ sisí qaxó qđé je xé ɔ ná găń étɔn lé ; ná međé má wá cá nyíkɔ Mawu tɔn, alɔ nǚkplónme mítɔn lé ko o. ²Me qđé qđ gó găń nǚđít̄ lé né má nō m̄ qđ noví wê mí nyí wútú, bo nō gbɔ sisí qđ ná găń étɔn lé o. E nyó wâ ɔ, diin wê é na sén găń étɔn lé ganji. Đó,

gā̄ Tim̄tē q̄eé dō az̄ q̄eé é dō wâ¹⁰
lé sín ale dû lé ɔ, nǔd̄it̄ wê é nyí,
bo Mawu yí wân ná é.

Nǔ q̄eé a dō na kplón mē lé, bo
na zón é dô é né bló ɔ né.

Nǔkplónmē aḡ lē kpó d̄ekun jo d̄ekun lē kpó

³ Ná medé wá dō nǔkplónmē
d̄ev̄o ná ɔ, bo dō akpá akpá gb̄on
ná nǔkplónmē dagbees Aklun̄
mít̄on Jezu Klisu t̄on ɔ, al̄o bo dō
akpá akpá gb̄on ná nǔkplónmē
q̄eé s̄gbe xé Mawu s̄insen nǔgbó
nǔgbó ɔ ɔ, ⁴ goyíyí wê hú gā̄
ɛ, e má nyó nǔd̄é nyí ge. Fí q̄eé
e na gb̄on bo na d̄on nü, bo
na dô jle dō xógb̄e d̄elé wútú
ɔ jáñ wê e nō dō dín ɔ. Nǔ
né lē ɔ, nukúnkēn, nǔdind̄on,
xód̄domewú, nǔ nyananyána
ve dō me wê é nō hen wá.
⁵ Nǔ né lē nō lē hen nǔdind̄on
má dō dogbo wá me q̄eé nü
nyananyána gbâ tâa mē ná lē
céncéen. É má s̄o nyó nǔgbó ɔ
nyí ge, bo nō s̄o Mawu s̄insen ɔ
m̄ nü q̄eé nō hen d̄ekun wá ɔ
ná. ⁶ Nǔgbó wê, Mawu s̄insen nō
hen d̄ekun d̄axó wá, ná nü q̄eé
dō me sí ɔ kpé me ɔ né. ⁷ Dō, m̄
má hen nǔd̄é wá gbe ɔ mē ge, m̄
ján wê m̄i má na kpéwu bo hen
nǔd̄é yí ge. ⁸ Hün, ná m̄i m̄i nü

q̄eé m̄i na dû, bo m̄i av̄o q̄eé m̄i
na dō ɔ, e dō na kpé m̄i. ⁹ Am̄,
me q̄eé nō jód̄o na je d̄ekun lē
nō yî je tenkpón mē, bo nō yî je
jód̄o má dō tâa s̄usu kpó jód̄o
nyananyána s̄usu kpó sín m̄i m̄i.
Jód̄o né lē nō d̄on gbetó lē bo é
nō yî d̄on, bo nō vasudó. ¹⁰ Dō,
wân-yíyí dō ná akwá wê nō hen
nǔ nyananyána lē b̄i wá. Me d̄elé
jó éd̄é dō ná wân-yíyí né ɔ, bo
tón zón nǔd̄id̄i mē, bo d̄on éd̄é
dō awūvē s̄usu m̄i.

Nǔ q̄eé Tim̄tē l̄osú dō na wâ lē

¹¹ Am̄ hi ɔ ɔ, Mawuz̄owat̄ wê
a nyí ; h̄on ná nǔ né lē, bo wâ
nǔjlɔjlo, só hiq̄é blá dō Mawu wú
; dō nǔd̄id̄i, dō wân-yíyí, dō vivé
nǔ, bo fá xôme. ¹² Fûn ahwan jo
ahwan nǔd̄id̄i t̄on ɔ, bo hen gbe
mav̄-mav̄ q̄eé wútú Mawu yl̄
we ɔ wú. Gbe mav̄-mav̄ né ɔ
wê a q̄eé kúnnuu dagbees ná dō
gbetó s̄usu nuk̄on. ¹³ Un dō dô ná
we dō Mawu q̄eé nō ná gbe nü b̄i
ɔ nuk̄on, kpó Klisu Jezu q̄eé q̄eé
kúnnuu dagbees dō P̄onsu Pilati
nukúnm̄e kpó ɔ nuk̄on dô ¹⁴ hi
ne s̄e tónú ná sén q̄eé Mawuxó ɔ
dō ná we lē, má s̄o xô k̄o ná, ná
medé na m̄i xó d̄é dô d'e wú o,
káká je hwenu q̄eé Aklun̄ mít̄on

Jezu Klisu na wá dó ɔ. ¹⁵ E ná wá dō hwenu qeé Mawu jódó dó ɔ ;

*Mawu nyɔna lé b̄i tɔn, Mawu
dokpó gee d̄e kpâ acé ná
nū b̄i ɔ,*

*Ax̄sú ax̄sú lé tɔn, Aklun̄
aklun̄ lé tɔn.*

¹⁶ *Ú dokpónɔ gee w̄e má nɔ kú
ge,*

*Bo d̄o w̄eziza qeé medé má
kpéwu bo na s̄ekpó ge ɔ
m̄e,*

*Medé má m̄ɔ e kpón ge, medé
má ka kpéwu bo na m̄ɔ e
ge,*

*Gigóó kpó hl̄jnhl̄ón mawɔ-mawɔ
ɔ kpó né nyí útɔn !*

Am̄ !

¹⁷ *D̄ô ná d̄okunnɔ gbe m̄e fí tɔn
lé d̄ɔ é né má yí go o ; d̄ɔ ná é d̄ɔ
é né má s̄ó nukúnqd̄qó étɔn d̄o
d̄okun qeé má d̄o ganjewú ge lé*

^a **3.11** Agunvijikpɔntɔ lé sín asî
xo we twinme qeé d̄o fi.

^b **5.22** Alɔsɔdomeji bo sɔ az̄ d̄é
do asi na me xó we Pɔlu d̄o fi.

6.14 Jaan 18.37

¹¹ Timotê ji o. Am̄, é né s̄ó nukúnqd̄qó étɔn d̄o Mawu ji ; ú w̄e nɔ ná m̄i n̄u b̄i b̄ɔ e nɔ túnfla, ná m̄i na d̄û gbe útɔn. ¹⁸ D̄ô ná é d̄ɔ é né w̄a qagbees, é né w̄a n̄u qagbees súsua ; é né hûn x̄ome bo ná n̄u me, bo má n̄u étɔn lé xé me qeé d̄evó lé. ¹⁹ Né ɔ, é na kplé d̄okun qagbees, d̄okun jɔ d̄okun d̄o aȳ ná gbe qeé jaa ɔ, bo na m̄ɔ gbe qagbees ɔ yí.

²⁰ Timotê ce, hen n̄u qeé Mawu s̄ó d̄o alɔm̄e ná we ɔ wú ganji. H̄on ná xó má d̄o tâa qeé má n̄o ḡo alɔ ná me d̄o n̄uqd̄qí m̄e ge lé, bo h̄on ná n̄umaqin̄ d̄eé me lé n̄o s̄ó m̄ɔ n̄uwywe ná, bo n̄o d̄o n̄u d̄ân t'ē kâñ lé. ²¹ Me qélé jó éd̄é d̄o ná n̄uwywe né ɔ, bo hen n̄uqd̄qí étɔn bú.

Fénú Mawu tɔn né n̄â kpó xé mi.